

Projekt

Sporządzony dnia przez
Sprawdzony pod względem formalno-prawnym
dnia przez

**UCHWAŁA NR XL/279/2022
RADY MIEJSKIEJ W KAMIENIU KRAJEŃSKIM**

z dnia 27 czerwca 2022 r.

w sprawie nadania nazwy dla mostu na rzece Kamionka w miejscowości Duża Cerkwica.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 1005 i poz. 1079), uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Nadaje się nazwę „Króla Kazimierza IV Jagiellończyka” dla mostu na rzece Kamionka w miejscowości Duża Cerkwica, w ciągu drogi powiatowej nr P1106.

2. Usytuowanie mostu, o którym mowa w ust. 1 przedstawia załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kamieniu Krajeńskim

Kazimierz Warylak

141

140

Załącznik do uchwały Nr XL/279/2022
Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim
z dnia 27 czerwca 2022 r.

145/2

142/1

142/3

195/1

142/4

196

199

143/2

200

319

143/3

144

Uzasadnienie

do uchwały Nr XL/279/2022 Rady Miejskiej w Kamieniu Krajeńskim z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie nadania nazwy dla mostu na rzece Kamionka w miejscowości Duża Cerkwica.

Miejscowość Duża Cerkwica ma średniowieczny rodowód. W źródłach pisanych po raz pierwszy odnotowano ją w 1273 r. Natomiast dokument lokacyjny dla wsi wystawił arcybiskup gnieźnieński Jarosław Bogoria Skotnicki w 1345 r. Wieś była kilkakrotnie najeżdżana zarówno przez wojska polskie, jak i krzyżackie. W XV stuleciu zaczęto zasiedlać ją kolonistami niemieckimi, co w późniejszych wiekach spowodowało zaliczenie jej do tzw. Kosznajderii.

Miejscowość szczególnie zapisała się na kartach historii za sprawą prowadzonej wojny trzynastoletniej w latach 1454-1466 i jednej z jej bitew, która rozegrała się pod Chojnicami 18 września 1454 r. Zanim doszło do starcia szlachty polskiej i wojsk krzyżackich król Kazimierz Jagiellończyk dnia 12 września 1454 r. dotarł do [Dużej] Cerekwicy (ówczesna pisownia) i tam rozpoczął pertraktacje z tzw. pospolitym ruszeniem wielkopolskim. Średnia szlachta Wielkopolski zorganizowała sejm obozowy i wystąpiła z 35 żądaniami do króla. Wobec groźby ataku Krzyżaków oraz braku szeregu przedstawicieli możnowładztwa król 14 września 1454 r. ustąpił przed żądaniami szlachty i dnia następnego wystawił przywilej zwany cerekwickim. W akcie tym zapisano, iż król zgadzał się na udział sejmików szlacheckich przy podejmowaniu nowych ustaw i zwoływaniu pospolitego ruszenia. Szlachta więc odniosła sukces nad możnowładztwem, gdyż przywileje cerekwickie zwiększały jej wpływ na rządy państwa polskiego oraz zapowiadały wzrost znaczenia sejmików ziemskich kosztem sejmu, co wpłynęło negatywnie na parlamentaryzm polski. Antymożnowładczy charakter miał również artykuł o zakazie łączenia urzędu starosty z innymi urzędami ziemskimi w danej ziemi (uchwalany już wcześniej i przez królów nieprzestrzegany). W zamian szlachta zgodziła się na udział bez zapłaty w trwającej wyprawie przeciwko Krzyżakom.

Jak przedstawiono wyżej król Kazimierz IV Jagiellończyk 15 września zatwierdził dokument przywileju, dokonującego zmiany ustroju Królestwa Polskiego. Najbardziej znaczące były:

Artykuł 18 przywileju cerekwickiego przenosił podejmowanie decyzji w sprawach zmian ustrojowych na sejmiki ziemskie, wyłączając od nich radę królewską i możnowładców otaczających króla. Nakazywał też uzyskiwanie zgody sejmiku ziemi na zwołanie z niej pospolitego ruszenia.

Artykuł 19 przywileju umacniał szlachtę w posiadaniu nieruchomości, ograniczając prawo konfiskaty szlacheckiego mienia bez wyroku sądowego jako formy represji względem przestępców. Ograniczono także arbitralne stosowanie kary śmierci.

Poza kwestiami odnoszącymi się do przywileju cerekwickiego z 1454 r. można jego rządy scharakteryzować następująco:

a. Rządy Kazimierza Jagiellończyka były długie i bardzo owocne. Jego pierwsze lata panowania były niezwykle trudne. Przez siedem lat – od 1440 do 1447 roku – kraj w zasadzie nie miał władcy. Jagiellończyk po przyjeździe z Litwy musiał więc niemal od początku organizować cały system władzy. Kraj trzeba było wzmocnić i ustabilizować.

b. Ogromnym sukcesem króla Jagiellończyka było to, iż rozbudował swoją potęgę na potężnym obszarze rozciągającym się od Bałtyku do Morza Czarnego. W chwili śmierci monarchy w 1492 roku Jagiellonowie rządzili Polską, Litwą, Czechami i Węgrami. Nie przypadkiem więc Kazimierz uważany jest za jednego z najwybitniejszych władców, jakich miała Polska.

c. W zakresie polityki regionalnej pokonał Krzyżaków w wojnie trzynastoletniej (1454-1466), co miało wpływ na rozwój państwa polskiego.

d. W zakresie panowania swojej dynastii - spośród sześciu synów aż czterech zostało królami. Byli to: Władysław II Jagiellończyk (1456-1516) – król Czech i Węgier, Jan I Olbracht (1459-1501) – król Polski, Aleksander Jagiellończyk (1461-1506) – król Polski i wielki książę litewski, Zygmunt I Stary (1467-1548) – król Polski i wielki książę litewski.

W związku z powyższym, mając na uwadze głos lokalnego społeczeństwa i ich przedstawicieli, jako ludności reprezentującej dany lokalny region należy zauważyć, iż inicjatywa nadania nazwy dla mostu w miejscowości Duża Cerkwica – Króla Kazimierza IV Jagiellończyka jest godna poparcia i akceptacji. Nadanie tegoż imienia przyczyni się do kształtowania tożsamości lokalnej, podniesienia świadomości historycznej młodego i starszego pokolenia oraz szerszego poznania historii nie tylko przez miejscową społeczność, ale także społeczeństwo przyległych powiatów (chojnickiego i tucholskiego). Może także przyczynić się do szerszego ruchu turystycznego (tras rowerowych, autokarowych), którego jednym z postojów będzie miejscowość Duża

Cerkwica zapisana na kartach historii, jako przykład wzmocnienia szlachty i ograniczenia roli króla Kazimierza Jagiellończyka.

opr. dr Tomasz Fiałkowski